

ADVIES Nr 08 / 2001 van 28 maart 2001

O. Ref. : 10 / A / 2001 / 004

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit waarbij het Bestuur van de Medische Expertise van het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu wordt gemachtigd zich toegang te verstrekken tot de informatiegegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen en het identificatienummer ervan te gebruiken.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, inzonderheid de artikelen 5, eerste lid, en 8;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Binnenlandse Zaken dd. 30 januari 2001 en door de Commissie ontvangen op 2 februari 2001;

Gelet op het verslag van mevrouw N. LEPOIVRE,

Brengt op 28 maart 2001 volgend advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG.

Het ontwerp van koninklijk besluit, aan de Commissie ter advies voorgelegd, strekt ertoe het Bestuur van de Medische Expertise van het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu te machtigen toegang te hebben tot de informatiegegevens van het Rijksregister en het identificatienummer ervan te gebruiken.

II. STRUCTUUR VAN HET KONINKLIJK BESLUIT.

Hoofdstuk I behandelt de toegang tot de gegevens van het Rijksregister.

Artikel 1 somt in zijn eerste lid de gegevens op waarvoor de toegang gevraagd wordt.

In het tweede lid worden de taken gepreciseerd waarvoor deze toegang gevraagd wordt.

Artikel 2 bepaalt de beperkingen waarin de verkregen informatiegegevens gebruikt mogen worden.

Hoofdstuk II heeft betrekking op het gebruik van het identificatienummer.

Artikel 3 machtigt de in het vorige hoofdstuk opgesomde personen het identificatienummer te gebruiken.

Artikel 4 preciseert de beperkingen waarin het identificatienummer van het Rijksregister gebruikt mag worden.

Hoofdstuk III heeft betrekking op de slotbepalingen.

Artikel 5 bepaalt dat de lijst van de in het eerste en tweede hoofdstuk opgesomde of conform deze bepalingen aangewezen personen, wordt opgesteld en toegezonden aan de Commissie.

III. ALGEMENE OPMERKINGEN.

Het Bestuur van de Medische Expertise maakt deel uit van het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu.

Het omvat 3 diensten, namelijk :

- de Gerechtelijk-Geneeskundige Dienst;
- de Administratieve Gezondheidsdienst;
- de Dienst Arbeidsgeneeskunde.

Deze verschillende diensten worden belast met de uitvoering van de diverse opgesomde wetgevingen en reglementen, zoals vermeld in het verslag aan de Koning.

IV. TOEPASSELIJKE WETGEVINGEN.

De problematiek van de toegang tot het Rijksregister van het Bestuur van de Medische Expertise dient zowel in het kader van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (hierna de wet van 8 augustus 1983) als in het kader van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna de wet van 8 december 1992) beschouwd te worden.

A. Wet van 8 augustus 1983 :

De wet van 8 augustus 1983 legt de grenzen vast wat betreft de personen en de instellingen die toegang krijgen tot het Rijksregister en die het identificatienummer van de natuurlijke personen mogen raadplegen. Deze beperkingen slaan op de hoedanigheid van de instellingen en van de personen (zie in deze zin de artikelen 5 en 8 van voornoemde wet).

De toegang tot de gegevens van het Rijksregister wordt gevraagd op grond van artikel 5, eerste lid van voornoemde wet waarin bepaald wordt : "De Koning verleent toegang tot het Rijksregister aan de openbare overheden (...) voor de informatie die zij krachtens een wet of een decreet bevoegd zijn te kennen ...".

Het Bestuur van de Medische Expertise is een openbare instelling, opgericht binnen het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu.

Men kan het Bestuur aldus, op grond van deze bepaling, toegang verlenen tot het Rijksregister.

Het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister wordt gevraagd op basis van artikel 8 van dezelfde wet waardoor, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de Koning bij in Ministerraad overlegd besluit, de openbare overheden en de instellingen bedoeld bij artikel 5 kan machtigen om het identificatienummer te gebruiken binnen de grenzen en voor de doeleinden door Hem bepaald.

B. Wet van 8 december 1992 :

De wet van 8 december 1992 strekt ertoe "(...) een evenwicht tot stand te brengen tussen de vereisten van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en die van een goed georganiseerd bestuurlijk, economisch en sociaal bestel" (Verslag MERCKX-VAN GOEY, Parl. St. Kamer, 1991-1992, nr. 413/12, blz. 6).

Daarin worden de algemene beginselen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer geformuleerd en is zij van toepassing op alle gegevensbanken die persoonsgegevens bevatten (zie in dit verband de uiteenzetting van de Minister van Justitie, verslag MERCKX-VAN GOEY, hierboven vernoemd).

De in het Rijksregister vervatte informatiegegevens, waaronder het identificatienummer, zijn persoonsgegevens in de zin van artikel 1, nieuwe § 1 van deze wet.

Zij kunnen derhalve slechts meegedeeld worden mits inachtneming van het voorschrift van artikel 4, § 1, 2°, 3° en 4° van voornoemde wet, waarin wordt gesteld dat "*persoonsgegevens dienen te worden verwerkt voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en niet verder dienen te worden verwerkt op een wijze die, rekening houdend met alle relevante factoren, met name met de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden*".

Zij dienen uitgaande van de doeleinden "*toereikend, ter zake dienend en niet overmatig te zijn*".

Zij dienen tevens "*nauwkeurig te zijn en, zo nodig, te worden bijgewerkt; alle redelijke maatregelen dienen te worden getroffen om de gegevens die, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt, onnauwkeurig of onvolledig zijn, uit te wissen of te verbeteren*".

C. Conclusie :

De Commissie moet derhalve onderzoeken of de doeleinden, waarvoor het Bestuur van de Medische Expertise van het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu toegang vraagt tot de informatiegegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen, aan de hierboven vermelde criteria beantwoorden.

V. ONDERZOEK VAN DE DOELEINDEN VAN HET ONTWERP VAN KONINKLIJK BESLUIT.

Het Bestuur van de Medische Expertise wenst in het kader van de taken die hem krachtens de vele in het verslag aan de Koning vermelde wetten en reglementaire bepalingen opgelegd zijn, toegang tot de informatiegegevens van het Rijksregister. Het Bestuur verantwoordt zijn verzoek om toegang door de noodzaak om het beheer van de expertisedossiers doelmatiger te laten verlopen door de informatiegegevens te toetsen aan de gegevens van het Rijksregister.

Het Bestuur wenst het identificatienummer te gebruiken voor intern beheer, als identificatiemiddel in zijn dossiers, bestanden en repertoria die bijgehouden worden voor het vervullen van de hierboven opgesomde taken, alsook in zijn relaties met bepaalde instellingen en openbare overheden (zie het artikel 1, tweede lid, alsook de artikelen 2 en 3 van het ontwerp van koninklijk besluit).

De Commissie heeft geen enkele opmerking inzake het voldoende uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde karakter van deze doeleinden.

De Commissie meent dat de doeleinden waarvoor het Bestuur van de Medische Expertise de toegang tot de informatiegegevens van het Rijksregister en het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister vraagt, "duidelijk omschreven en wettig" zijn in de zin van het nieuwe artikel 4, § 1, 2° van de wet van 8 december 1992 voor zover zij deel uitmaken van de opdracht van algemeen belang die aan het Bestuur werd toevertrouwd.

VI. ONDERZOEK VAN HET PROPORTIONALITEITSBEGINSEL.

In toepassing van het nieuwe artikel 4, § 1, 3° van de wet van 8 december 1992 dient de Commissie eveneens te onderzoeken of de gegevens van het Rijksregister en het gebruik van het identificatienummer "toereikend, ter zake dienend en niet overmatig" zijn.

A. Gegevens waartoe de toegang gevraagd wordt en rechtvaardiging.

De Commissie stelt vast dat het ontwerp van koninklijk besluit de toegang verleent tot alle, in artikel 3, eerste lid, 1° tot 9° van de wet van 8 augustus 1983, bepaalde gegevens.

Volgens het verslag aan de Koning, toegevoegd aan het ontwerp van koninklijk besluit, zijn de in artikel 3, eerste lid, 1° tot 6° vermelde gegevens, met name de gegevens betreffende de naam en voornamen (artikel 3, eerste lid, 1°), de geboorteplaats en -datum (2°), het geslacht (3°), de nationaliteit (4°), de hoofdverblijfplaats (5°) en de datum en plaats van overlijden (6°), de minimaal vereiste basisgegevens om een dossier met betrekking tot een natuurlijke persoon samen te stellen.

Behalve tot deze gegevens, wenst het Bestuur van de Medische Expertise toegang tot de gegevens betreffende het beroep (7°), de burgerlijke staat (8°) en de samenstelling van het gezin (9°).

Mening van het Bestuur van de Medische Expertise :

- De informatie betreffende het geslacht wordt in zijn bestand opgenomen, voornamelijk met het oog op statistische verwerking. Het is voor het Bestuur tevens nuttig dit te kennen voor de verwerking van medische dossiers waar geen daadwerkelijke medische controle plaatsvindt, bijvoorbeeld bij het encoderen van attesten wegens arbeidsongeschiktheid;
- De kennis van de nationaliteit is voornamelijk van belang bij het medisch onderzoek van piloten (binnen afzienbare tijd dient de huidige reglementering immers aangepast te worden aan de Europese regels ter zake);
- De kennis van de hoofdverblijfplaats is noodzakelijk voor het Bestuur om efficiënt te kunnen werken en om tijdverlies te voorkomen bij het opvragen van het correcte adres waarop de oproepen voor medische onderzoeken moeten gebeuren, en bij het opsturen van de beslissingen van het Bestuur;
- De plaats en datum van overlijden is nuttig voor zover het Bestuur vrijwel nooit op de hoogte wordt gesteld van een overlijden waardoor de eventuele oproep van de betrokkene overbodig is;
- Het beroep is een factor waarmee rekening dient te worden gehouden bij het nemen van een medische beslissing;
- De burgerlijke staat en de samenstelling van het gezin maken het mogelijk de sociale omgeving van de betrokkene te kennen. Bij het vroegtijdig op pensioen stellen en het vaststellen van een langdurige ziekte wordt dit in aanmerking genomen omdat dergelijke beslissingen een belangrijke financiële weerslag voor de betrokkene hebben.

Het Bestuur van de Medische Expertise wenst toegang tot de opeenvolgende wijzigingen die zijn aangebracht aan de informatiegegevens, bedoeld in artikel 3, eerste lid van voornoemde wet van 8 augustus 1983, ten belope van een periode van dertig jaar vóór de mededeling van de informatiegegevens van het Rijksregister.

Het Bestuur verantwoordt dit door het feit dat de kennis van de voordien uitgeoefende beroepen belangrijk is om een medische beslissing te nemen en de kennis van vroegere adressen toelaat dossiers op te sporen.

B. Standpunt van de Commissie.

De Commissie wenst eerst op te merken dat de informatiegegevens betreffende de naam en voornamen (artikel 3, eerste lid, 1°) en de geboorteplaats en –datum (2°) de minimale gegevens zijn die noodzakelijk zijn om de raadpleging van het Rijksregister mogelijk te maken. De overige informatiegegevens zijn niet essentieel.

In casu heeft de Commissie er evenwel geen enkel bezwaar tegen dat het Bestuur van de Medische Expertise eveneens toegang heeft tot de informatiegegevens betreffende het geslacht (artikel 3, eerste lid, 3°), de hoofdverblijfplaats (5°) en de plaats en datum van overlijden (6°), in het licht van de vertrekte informatiegegevens. Voor de burgerlijke staat (8°), alsook voor de samenstelling van het gezin (9°) had de Commissie een preciezere en adequatere motivering gewenst.

Zij meent daarentegen dat het, bij gebrek aan een voldoende rechtvaardiging, niet raadzaam is het Bestuur toegang te verlenen tot de informatiegegevens betreffende de nationaliteit en het beroep.

De Commissie is er des te meer tegen gekant dat het Bestuur van de Medische Expertise toegang zou krijgen tot het gegeven betreffende de nationaliteit van de betrokken persoon daar de aangevoerde rechtvaardiging met betrekking tot dit verzoek enkel de piloten betreft en de kennis van deze bijkomende informatie aanleiding zou kunnen geven tot onterechte discriminaties voor alle betrokken personen, met inbegrip van de piloten.

Inzake het informatiegegeven « het beroep », wenst de Commissie er tevens aan te herinneren dat dit gegeven tegenwoordig weinig betrouwbaar is, voor zover er voor de natuurlijke personen geen enkele wettelijke verplichting bestaat om de veranderingen van beroep door te geven aan hun gemeentebesturen. En het zijn nu juist de gemeenten die zich bij de bron bevinden van de informatiegegevens die het Rijksregister omvat, alsook van het bijwerken ervan. Er is dus veel kans dat het gegeven over het beroep in het Rijksregister onjuist is. Ten slotte en overduidelijk genoeg zou het Bestuur van de Medische Expertise normaal gezien kennis moeten hebben van het beroep van de betrokkene aangezien uitgerekend deze beroepsactiviteit zijn tussenkomst rechtvaardigt. Tot slot kan het Bestuur, zo nodig, exactere informatiegegevens verkrijgen door bij het bevoegde bestuur of de bevoegde dienst het administratief dossier van de betrokken personen te vragen.

VII. VOORWAARDEN TOT GEBRUIK VAN HET IDENTIFICATIENUMMER.

Het gebruik van het identificatienummer is nuttig, want het vermindert risico's op vergissingen (bijvoorbeeld voor twee personen met dezelfde naam) of het vergemakkelijkt informatie-uitwisselingen met de diensten die eveneens gemachtigd werden om dit identificatienummer te gebruiken.

Het Bestuur van de Medische Expertise wenst het identificatienummer te gebruiken :

- 1) voor intern gebruik als identificatiemiddel in de dossier, bestanden en repertoria die het Bestuur bijhoudt, voor het vervullen van de in artikel 1, tweede lid, opgesomde taken (artikel 4, eerste lid);
- 2) voor extern gebruik in de betrekkingen die voor het vervullen van de in artikel 1, tweede lid opgesomde taken noodzakelijk zijn, met :
 - de houder van het identificatienummer of zijn wettelijke vertegenwoordiger;
 - de openbare overheden en instellingen die zelf de in artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 bedoelde machtiging hebben verkregen en die optreden in het kader van hun wettelijke en reglementaire bevoegdheden (artikel 4, tweede lid).

De Commissie stelt vast dat het gebruik van het identificatienummer wordt beperkt : het kan, behoudens uitzondering, niet aan derden meegedeeld worden.

Het zou wenselijk zijn dat het koninklijk besluit eveneens een bepaling voorziet dat het identificatienummer niet mag worden aangebracht op stukken die ter kennis worden gebracht van derden, die niet behoren tot voornoemde personen, overheden en instellingen.

VIII. PERSONEN AAN WIE TOEGANG VERLEEND WORDT TOT DE INFORMATIEGEVENS VAN HET RIJKSREGISTER EN DIE GEMACHTIGD ZIJN HET IDENTIFICATIENUMMER TE GEBRUIKEN :

Artikel 1, derde lid van het ontwerp verleent de volgende personen toegang tot het Rijksregister :

- 1) aan de directeur-generaal van het Bestuur van de Medische Expertise ;
- 2) aan het diensthoofd van de logistieke diensten van de dienst Klassement, van dit Bestuur;
- 3) aan de personeelsleden die de onder 1) en 2) vermelde ambtenaren binnen hun diensten bij naam en schriftelijk aanwijzen, wegens hun functies en binnen de perken van hun respectieve bevoegdheden.

Diezelfde personen zijn gemachtigd het identificatienummer te gebruiken.

De Commissie betreurt dat het ontwerp van koninklijk besluit geen enkele bepaling voorziet inzake de verplichting voor de personen die gemachtigd zijn toegang te hebben tot het Rijksregister om er zich schriftelijk toe te verbinden de vertrouwelijkheid van de informatiegegevens tot welke zij toegang hebben, te bewaren.

De Commissie betreurt het volledig ontbreken van veiligheidsmaatregelen die binnen het Bestuur van de Medische Expertise dienen te worden genomen, en die tot doel hebben de veiligheid en de vertrouwelijkheid van de informatiegegevens van het Rijksregister te waarborgen.

Het ontwerp voorziet ook dat de lijst van de personeelsleden met vermelding van hun titel en hun functie, jaarlijks opgesteld en aan de Commissie toegezonden wordt (artikel 5). In dat opzicht herhaalt de Commissie haar sinds januari 1999 geuite wens dat de lijst met gemachtigde personen niet periodiek, maar gewoonweg op haar aanvraag tot haar beschikking gesteld en voortdurend bijgewerkt zou worden.

OM DEZE REDENEN,

brengt de Commissie, onder voorbehoud van de hierboven vermelde opmerkingen betreffende de toegang tot de gegevens van de nationaliteit en het beroep, een gunstig advies uit over het ontwerp van koninklijk besluit.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) B. HAVELANGE

(get.) P. THOMAS